

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JENS POVLSEN, c. 1542-1592**Rådmand og tolder i Kolding***Michael Vinding, dr.phil.*

Denne artikel omhandler Jens Povlsen (JP),¹ rådmand og tolder i Kolding, stamfader til Vinding ætten, der tog navn efter landsbyen Vinding nær Næstved, hvor JPs søn Povl Jensen Kolding var præst.² JP var søn af rådmand i Kolding, Povel Jensen, 1509-1572, der er stamfader til flere kendte præsteslægter: Vinding, Anchersen, Munk og Povlsen.³ Kun Vinding ætten er fortsat i agnatisk linje.

Faderen Povel Jensen (PJ) blev i 1540 gift med Anne Ebbis, med hvem han havde to sønner, Jens, c. 1542-1602, og Peder, f. c. 1547. Efter Annes død i 1550 blev PJ gift med den 17-årige Else Sørensdatter Kjær, formentlig datter af Søren Mortensen Kjær (Paludan), borgmester og tolder i Kolding.⁴ Povel og Else fik sønner, bl.a. Søren, 1562-1640; Iver, 1567-1622; og Povl, 1572-1635.⁵

¹ I sin slægtsbog (se note 6) skriver han sit navn som Jens Povllsøn. Hans efternavn skrives også Povlsen.

² Der er mindst 10 separate Vinding/Winding ætter, se Vinding 2021a for otte af disse.

³ For Povel Jensen, hans hustruer og børn, se Vinding 2023a.

⁴ For Søren Mortens Kjær, se Vogt 1987.

⁵ For Søren Povlsen, se Vinding 2023b; for Iver Povlsen, se Vinding 2023c; og for Povl Povlsen, se Vinding 2023d.

Jens Povlsen: Fra velhaver til fallent

Jens Povlsen (JP) var ca. 30 år, da hans far døde i 1572.⁶ Som barn gik han formentlig i Koldings latinskole. Det var biskopperne, der havde opsyn med skolerne. Oplæring af børn i den rette tro var det vigtigste mål i den unge lutheranske kirke.⁷

Skolebygningen var faldefærdig. Og læreren havde problemer. I 1554, da JP var c. 12 år, bad dronning Dorothea bispen i Ribe, Hans Tausen, om at skaffe en ny duelig lærer til skolen, idet den daværende var fordrunken. 12 år senere (1566) betalte dronningen for et nyt, grundmuret skolehus på et hjørne af kirkegården i Kolding. JP var da 24 år og havde allerede forladt skolen. Men hans yngre halvbrødre – hvoraf den yngste var knap 30 år yngre end JP - fik gavn af den nye bygning.

JP blev købmand ligesom sin fader. Da faderen døde i 1572 var den 29-årige JP klar til at overtage sin fars forretninger.

Året efter, i 1573, giftede JP sig i Kolding med Magdalene, datter af Arent Falenkamp, der var fra Koesfeld (Coesfeld) i Westfalen. Brylluppet fandt sted få måneder efter at JP's afdøde faders anden hustru Else, der var blot 8 år ældre end JP, havde giftet sig igen.

I 1574 fødte Magdalene parrets første barn, en datter, der fik navnet Anne, opkaldt efter sin farmor. Blandt hendes faddere var borgmester Søren Skriver (Elses far), Hermand Kræmmer

⁶ For JP, se Birket Smith 1879, som indeholder JP's slægtsbog. JP omtaler sig selv som tolder, hvilket han blev i 1585; således kan slægtsbogen være påbegyndt tidligst i 1585. I slægtsbogen skriver han sit navn som Jens Povllsøn. For livet i Kolding i 1500-tallet, se Jensen 2008.

⁷ For en god afhandling om skolen i Kolding – og beskrivelse af livet i byen i 1600-tallet, se Bruun 1928.

(Kremer) fra Middelfart, JP's søster Marene, samt Marine Berntis – gift med Bernt Falenkamp, der var en farbror eller ældre bror til Magdalene. Den spæde Anne døde året efter og blev begravet sammen med sin farfar PJ og farmor Anne Ebbis.

I 1576 fik JP og Magdale endnu en datter, Maren.⁸ Blandt hendes faddere var Ancher Mogensen, der var gift med Else, JP's stedmor. Maren blev i 1592 gift med Frederik Splet. Hun døde 1636 i Næstved hos sin bror provst Povel Jensen Kolding og blev begravet i Næstved kirke.

To år senere, i 1578, fik JP og Magdalene endnu en datter, Birgitte.⁹ Hendes faddere talte bl.a. Lauritz Skram, slotsherre; Niels Passberg, kammerjunker; og Cathrine Arntis, Magdalenes mor (og enke?) efter Arent Falenkamp. Birgitte døde i 1585 i Kolding.

I 1581 fødte Magdalene en dreng Povl, der blev opkaldt efter sin farfar Povel. Da JP var rig og indflydelsesrig fik Povl ikke kun byens borgmester, Hans Skriver, som fadder, men endnu vigtigere Niels Kaas, der i 1570 i en alder af kun 35 år var blevet landets kansler, dvs. daglig leder af landet. Det skulle senere vise sig at have stor betydning for Povl.

I 1583 fik JP og Magdalene endnu en pige; hun blev navngivet Anne efter den ældste datter, der var død kort tid efter sin fødsel.

⁸ Måske opkaldt efter JPs søster Marene, der døde 1575.

⁹ Det er uvist, hvem Birgitte var opkaldt efter. Interessant, at ingen af døtrene er opkaldt efter Magdalenes mor Cathrine, der dog optræder som fadder til Birgitte.

Koldingprospekt, 1587, Braunius og Hogenberg. Bemærkelsesværdigt, at der ikke er spor efter den store brand kun fire år tidligere. Nederst i midten Sønderbro, til højre Kongens vindebro.

Blandt hendes faddere var JP's bror Peder. Anne døde i Helsingør i 1645.

I 1586 fik parret endnu en søn, Arent, opkaldt efter sin morfar; blandt fadderne var lensmanden på Koldingshus, Caspar Markdanner. Arent døde – ligesom sin søster Maren - i Næstved c. 1640 hos sin bror Povl Jensen Kolding.

Udsnit. Sønderport ved Sønderbro var toldsted i JP's tid som tolder.

I 1588 fik parret deres sidste barn; det var det syvende barn, som Magdalene fødte inden for en periode på kun 14 år! Barnet blev kaldt Birgitte efter den tredje datter, der var død som 8-årig.

Blandt hendes faddere var Magdalenes bror Bernt Falenkamp, og Margrethe, gift med apoteker Hermann Reiminch, der ligesom Arent Falenkamp kom fra Koesfeld.¹⁰ Birgitte døde kun tre måneder efter sin fødsel.

¹⁰ Reiminch kom til Kolding i 1580'erne. For hans liv, se Rasch 2004. For hans gård fra 1595, se fotografier nedenfor.

Listen af børnenes faddere, herunder lensmanden på Koldingshus, Caspar Markdanner og især kansler Niels Kaas viser, at JP i 1580'erne var en betydningsfuld mand i Kolding.

Caspar Markdanner, 1533-1618, formodes at have været søn af Christian III og en datter af en skomager fra Anst. Markdanner blev lensmand på Koldingshus i 1585 og ophøjet i adelstanden.

Omkring 1583, da JP var c. 40 år gammel, blev han valgt til rådmand. På den tid bestod bystyret i Kolding af en borgmester og to rådmænd. Møderne foregik på byens nye rådhus, som Frederik II havde skænket byen året før. JP formodes at have været med, da Frederik II i 1583 holdt den første store fest i bygningen.

I 1585, da JP var c. 42 år gammel, blev han udnævnt til kongelig sisemester (tolder) i Kolding. Der var en stor og profitabel eksport af studer (øksner) fra Jylland til Tyskland. Der var to handelsveje fra Jylland til hertugdømmerne og videre til Tyskland – via Kolding og Ribe. Begge steder blev import og eksport af dyr og varer belagt med told. Kolding var efter Helsingør landets vigtigste toldsted. I 1621 beløb tolden på udførsel af studer sig således til 13.820 daler.¹¹

Opgaven som tolder var udliciteret: hvis toldereren havde orden i sine regnskaber og eksportørerne betalte hvad de skulle, kunne han tjene gode penge; men hvis noget gik galt – især hvis eksportørerne ikke betalte hvad de skyldte - kunne det betyde ruin,

¹¹ Eliassen 1910: 328. Se Bang 1899 for eksporten af studer. Nina Bang var 33 år, da hun skrev sin fremragende artikel om studehandel. Hun blev i 1924 Danmarks (og verdens?) første kvindelige minister.

idet tolderen selv skulle betale tolden. Et andet problem var et omfattende smugleri langs grænsen til Slesvig.

Jens burde have været advaret. Borgmester Søren Kjær (Skriver), formentlig Jens stedmors far, var tolder fra 1550 til sin død i 1582. Efter Søren Kjærs død tog det arvingerne næsten to år at inddrive toldembedets restancer, der beløb sig til ca. 9.000 daler. Bl.a. havde Bernt Falenkamp, formentlig var en ældre bror eller farbror til Magdalene, et stor udestående (se nedenfor).

Jens løb hurtig ind i vanskeligheder, Allerede ét år efter sin udnævnelse, udsendtes den 27. juni 1586, en kongelig befaling til ledelsen i landets købstæder:

”Jens Povlsen, Tolder i Kolding, har berettet, at nogle Borgere sidste Foraar har uddrevet en hel Hob Øxne [studer] gennem Kolding Toldsted, og sat ham Borgen [garanti, sikkerhed] med Dannemænd, Brev og Segl for Toldens Betaling inden en bestemt Tid, hvilken Tid dog nu er forløben, uden at enten Borgerne [kautionisterne] eller deres Forløvere [?] har villet rette for sig, hvorfor han endnu ikke har kunnet faa Tolden og ikke uden langsommelig og besværlig Trætte kan faa disse Restancer. Paa hans Anmodning befaler Kongen dem at hjælpe ham til uden videre Forhaling og Undskyldning at faa, hvad Borgere (o: Kautionister) i deres By enten selv skylde eller er gaaede i Borgen for, saa at han siden kan gøre sit Regnskab klart hos Rentemesteren [skatteministeren] og betale hvad han skylder. De vil komme til at staa til Rette herfor, hvis Kongens Ret bliver forsømt eller forhalet.¹²”

¹² Rørddam 1930:12-13, efter Kancelliets Brevbøger 1584-88: 553.

Problemerne fortsatte, og i marts 1591 truedes JP med at blive afsat, hvis han ikke betalte de penge, han skyldte. Hans gæld blev senere opgjort til 7.549 daler, hvilket var en formue: Peder Andersen, der drev vinkælderen på Koldings nye rådhus, betalte således en årlig leje på 20 dalere. Endnu et kongeligt brev blev sendt til alle embedsmænd om at være behjælpelig med at inddrive de restancer, som JP på kongens vegne havde til gode. Men lige meget hjalp det, og den 17. februar 1592 måtte han fratræde embedet; få dage senere, blev hans stedmors nye mand, borgmester Ancher Mogensen, beskikket til tolder.

Hvordan kunne JP på kun seks år oparbejde en restance til kongen på hele 7.549 dalere? Eliassen nævner, at restancen vistnok var uforskyldt.¹³ Fra de kongelige befalinger fremgår det, at flere personer, der skyldte JP penge, ikke havde betalt ham. I følge regnskaber fra 1593, beløb JP's krav sig til 3.603 dalere. Men det forklarer ikke de resterende 3.946 dalere. Måske var JP en dårlig forretningsmand? Måske brugte JP, der tilhørte byens elite og formentlig en god bekendt af nogle af rigets ledende embedsmænd på Koldinghus, for mange penge på en luksuriøs og gæstfri levestil? Vi kommer formentlig aldrig til at kende sandheden.

JP's og Magdalenes ældste datter, Maren, blev som 16-årig gift med Frederik Spleth. Brylluppet stod den 11. november 1592. Ti dage senere, den 21. november, døde JP. Han blev 50 år.

Falenkamp familien

Som nævnt ovenfor var Magdalene datter af Arent Falenkamp, født c. 1515 i Koesfeld (Coesfeld) i Westphalen, som ligger mellem Münster i øst og den hollandske grænse i vest. Arent flygtede i 1540'erne som følge af krige mellem katolikker og

¹³ Eliassen 1910:260.

protestanter. Han endte op i Kolding, ligesom flere andre flygtninge fra Koesfeld, bl.a. Herman Reiminch.¹⁴ Arent etablerede sig som kræmmer (handelsmand). Foruden at levere varer, bl.a. apotekersager, til hoffet på Kolding Slot, drev han en gæstgivergård. Han døde før 1578.

På samme tid levede en anden Falenkamp i Kolding, skrædderen Bertel Falenkamp, der c. 1555 købte sig fri for borgerligt ombud. Det er uvist om det er en forbindelse mellem Arent og Bertel.

Arent Falenkamp havde en søn (bror?) kaldt Bernt.¹⁵ I 1570'erne løb Bernt Falenkamp ind i store problemer i forbindelse med eksport af studer. Således blev Magistraten i Kolding i 1573 opfordret til, ”*at sørge for, at ingen gør indførsel i Bernt Folenkampfs gods, da han endnu skylder øxnetold fra næstforgangne faste og endnu er uden riget. Noget efter er han dog kommet tilbage og har været hos Kongen og berettet om den store skade, han har lidt paa øxnene, og toldereren i Kolding faar da ordre til at tage hans gaard i pant, men lade ham bo der foreløbig.*¹⁶ I 1575 havde han imidlertid haft saa mange ubehageligheder af toldereren, havde endog været fængslet, at han tilbyder at sælge Kongen sin gaard, hvad denne modtager.”¹⁷ Ifølge Jensen havde gården en værdi af 1,400 daler.¹⁸

¹⁴ Se note 10.

¹⁵ Vivi Jensen har gisnet, at Bernt måske var søn af skrædderen Bertel Falenkamp (1991:26). Det forekommer lidet sandsynligt: Arents hustru Cathrine, såvel som Bernt og hans hustru var faddere til flere af PJ og Magdalenes børn, hvorimod Bertel ikke nævnes som fadder.

¹⁶ På det tidspunkt var Søren Kjær (Skriver) tolder.

¹⁷ Bang 1897-1899:339.

¹⁸ Jensen 1991:26.

Reiminchs gård, 1595, bygget efter den store brand i 1583. Gavllhus efter tysk forbillede med rige udskæringer. Foto 2018.

0
Døroverligger. Tekst (plattysk): Kast din byrde på Herren, så sørger Han for dig (55. salme). Over denne, engelhoved med udbredte vinger.

Kun otte år senere blev familien ramt af endnu en ulykke, idet Bernt Falenkamp mistede sit hus under den store brand i 1583, der lagde store dele af det østlige Kolding i ruiner.¹⁹

Bernt og Marine havde en søn, der blev opkaldt efter sin far: Bernt Berntsen Falenkamp. Han blev indskrevet på Københavns Universitet i 1592, senere præst i Pjedsted fra 1599. Han var præst der i næsten 60 år indtil sin død i 1658. Bernt Berntsen Falenkamp (Pjedsted) havde tre sønner.

¹⁹ Vivi Jensen, personlig kommunikation. Ifølge Ravnholt 1936 var det Bernts far Arent, der mistede sit hus i branden i 1583; det er dog ikke sandsynligt, idet Arent formodes død før 1578.

Bernt Berntsen Falenkamp, præst i Engum i 1658, d. 1674. Denne havde en søn Bernt Berntsen Falenkamp, f. 1648, landfoged på Læsø, d. 1719.

Jens Berntsen Falenkamp, præst i Øster Nykirke 1640, gift med sin forgængers datter. Parret blev jaget fra deres hjem af svenske tropper i 1659; hun døde under flugten ved Vejle, medens Jens blev dræbt nogle måneder senere af udenlandske tropper hos sin svoger i Hundslund ved Horsens. Før flugten fra Øster Nykirke nedgravede parret en kostbar guldkæde, som var blevet fremstillet i forbindelse med deres bryllup.

Peder Berntsen Falenkamp, kapellan hos faderen, død 1649 før faderen.

Falenkamp kendes også fra Stavanger. I 1567 betalte Bernt Falenkamp den næststørste grundleje i Stavanger – efter en Johan Falenkamp. Navnet Bernt Falenkamp optræder igen i 1597 og i perioden 1602-1613. Det er uvist, om der er forbindelse mellem Bernt i Stavanger og Bernt i Kolding - de levede på samme tid.

Magdalene Falenkamp: den stakkels enke

Ved sin mands død arvede Magdalene hans gæld til kongen. Gælden beløb sig til 7.549 dalere. Da Magdalene ikke var i stand til at betale det store beløb lod kongen sin lensmand på Koldinghus, Caspar Markdanner, overtage de ejendomme, som Magdalene ejede i og uden for Kolding. Fra at være en af byens rigeste stod Magdalene nu uden ejendomme og penge. Den ældste datter var heldigvis lige blevet gift, men Magdalene havde stadig tre børn af se efter: Povl på 11 år, Anne på 9 år og Arent på 6 år.

Da Magdalene havde dannet sig et overblik over sin afdøde mands regnskaber begav hun sig en kold januar dag 1593 til København. For hende gjaldt det om at få regnskaberne afsluttet, således at hun kunne blive fri for sin mands gæld.

Heldigvis var familiens gamle ven Niels Kaas stadig kansler (regeringschef), og regeringen accepterede derfor, at alle tilgodehavender blev modregnet regeringens krav. Således udgik der den 21. februar 1593 følgende skrivelse til rentemester [skatteminister] Enevold Kruse:

”Magdalene, forhen tolder i Kolding Jens Povelens enke, der nu i en tid lang har været her for at forklare sin mands regnskab, har berettet, at hun har forskellige håndskrifter og beviser på tilgodehavende forskellige steder, som hun ikke kan få indkrævet, og hun har derfor ansøgt Kongen om, i betragtning af hendes elendighed og store armod, at bevilge, at disse håndskrifter og beviser må modtages i Renteriet [skatteministeriet] og godtgøres hende i hendes afdøde mands regnskab. Da Kongen har givet Caspar Markdaner, embedsmand på Koldingshus, ordre til på Kongens vegne at tage de gårde og ejendomme, hun har i og udenfor Kolding, i betaling for hendes mands restance til Kronen, og endvidere at indkræve, hvad hendes afdøde mand på Kronens vegne havde til gode hos nogle af Kongens undersåtter i Kolding og nogle andre steder i fyrstendømmet Slesvig, og indføre rigtig besked derom i Rentekammeret [skatteministeriet], og da der intet yderligere skal være at få hende, skal han tage de håndskrifter og beviser, hun har, og derefter give hende kvittans [kvittering] for hendes afdøde mands regnskab.²⁰”

²⁰ Rørddam 1930:14-15.

Den 4. marts overrakte Magdalene i Rentekammeret et stort antal forskrivninger og gældsbeviser, som fandtes efter hendes mand. Til trods for at gældsbeviserne ofte var på ganske små summer blev de opgjort til 3.603,50 dalere og 19 skillinger. Kort tid efter udgik en lang række kongebreve til forskellige lensmænd og andre autoriteter om at inddrive gældsposterne.

Magdalene skyldte på sin afdøde mands vegne 7.549 dalere. Hun fik eftergivet 3.603 dalere, dvs. der var stadig en gæld på 3.946 dalere. Kongen havde overtaget de gårde og ejendomme som Magdale og Jens ejede, men det var ikke nok til at dække den resterende gæld på 3.946 dalere. Magdale havde ikke mulighed for at betale yderligere til kongen – hun var fallit.

Da Magdalene vendte tilbage til Kolding stod hun uden ejendomme. For at hjælpe Magdalene gav byens borgmester og rådmænd hende vinkælderen på rådhuset i leje. En lille trøst var det også, at hun i marts 1594 fik tilladelse til at blive boende huslejfrit de næste to år på den gård, som hun boede på i Kolding idet den var en arv fra hendes forældre. Aftalen blev siden forlænget et år, dog skulle hun selv lade gården holde i den stand, den var. De andre gårde, som var tilfaldet kongen, blev solgt de efterfølgende år. I december 1597 fik Markdanner et missive, dvs. en skrivelse fra kongen, om at sælge den gård, som afdøde Jens Povlsen tidligere ejede. I september 1600 fik Markdanner endnu et missive, denne gang om at sælge den gård, hvor Magdalene boede; dog fik hun huslejen eftergivet.²¹

²¹ Flere af de ejendomme, som JP havde arvet efter sin far kom tilbage til familien: I 1609 fik JPs yngre bror Iver Povlsen, der var en rig købmand og senere borgmester i København, skøde af kongen på flere af de ejendomme, som hans afdøde far PJ havde ejet, se Vinding 2023c.

Mindre end to år senere, i marts 1602, døde Magdalene i Kolding, kun c. 47 år gammel. Hun blev begravet i Jens' familiegrav.

Jens Povlsen vil blive husket for turen fra velhavende borger til fallent, en deroute som til hans forsvar måske - måske ikke - var uforskyldt. Han bør dog primært blive husket for at have startet en slægtsbog, som han startede tidligst i 1585. Bogen, som blev videreført af hans efterkommere, har været genstand for en fin videnskabelig artikel og skal ikke omtales nærmere her.²²

Da Magdale døde var det uden sønnen Povl ved sin side. Povl, f. 1581, kendt som Povl Jensen Kolding (PJK), havde som 13-årig med støtte fra sin gudfader, kansler Niels Kaas, studeret ved Sorø Skole, hvor han blev student i 1600. Året efter startede han på en større udenlandsrejse, som bragte ham til bl.a. Prag, hvor han tjente Tyge Brahe og var ved dennes dødsleje i 1601. Efter Brahes død skrev PJK en længere hyldest til Brahe.²³ Derefter gik turen til Rom, hvor Peterskirken endnu ikke var indviet. Hjemrejsen gik via Wittenberg, Reformationens vugge.

PJK var den første af en række lærde i JPs æt. I 1604 blev han magister (i dag: dr.phil.), 1605-1608 rektor i Ålborg, 1608 sognepræst til Vindinge og Kvislemark nær Næstved, senere provst og forstander for Herlufsholm Skole. Han er kendt for bl.a. sine ordbøger. Forordet til den dansk-latinske ordbog *Dictionarium Herlovianum* fra 1626 er en forsvarstale for brugen af det danske sprog: "For hvad er det man kan sige på latin og andre sprog, som ikke kan udtrykkes lige så godt på dansk?"²⁴

²² Birket Smith 1879. Informationerne om JP's børn og deres faddere er baseret på denne artikel.

²³ For PJK, se Rørdam 1930; Ravnholt 1936; og Oldrup 2007.

²⁴ renaessancesprog.dk.

I Næstved gav PJK husly til to af sine søskende, Maren og Arnt; de døde begge der, hhv. i 1636 og c. 1640 – samme år som PJK og hans hustru døde. Maren, der i 1592 var blevet gift med Frederich Splett formodes at have været enke. Intet kendes til Arnt og hans liv, og hvorfor han endte sine dage hos sin bror i Næstved.

PJK havde flere sønner, der tog efternavnet Vinding/Winding efter deres fødested: professor, magister Jens Povlsen Winding (JPW), 1609-1655;²⁵ dr. med. Peder Povlsen Winding, 1613-1645 (død kun 32 år gammel); og professor, etatsråd Rasmus (Erasmus) Povlsen Winding, 1615-1684.²⁶ Jens Povlsen Winding har efterkommere i agnatisk linje (bl.a. denne artikels forfatter). Rasmus (Erasmus) Povlsen Winding har mange efterkommere, især gennem sønnen professor, etatsråd Poul Windings datter Ingeborg, gift med general, gehejmeråd, ejer af Bregentved, Poul Vendelbo Løvenørn, men ingen i agnatisk linje.

Litteratur

Bang, N. 1897-1899, Dansk Studehandel i 2den Halvdel af det 16de Aarhundrede, Historisk Tidsskrift, Bind 7, række 1: 328-345.

Birket Smith, S., 1879, Raadmand i Kolding Jens Povlsens Slægtebog, *Danske Samlinger*, 2 R. VI, 1877-1879, pp. 244-260

Bruun, G., 1928, *Dronning Dorotheas Skolehus. Bidrag til Kolding Lærde Skoles Historie 1537-1725*.

Eliassen, P., 1910, *Koldingbog*, 1910, genoptrykt 1974-1975 i to dele af Vejle Historisk Samfund.

Jensen, V. 1991, Fremmed i Kolding i 1500-årene, *Koldingbogen* 1991:15-32. Kolding 1991: Kulturudvalget i Kolding Kommune

Jensen, V. 2008, Daglig liv i Kolding på Christian IV's tid – som

²⁵ For Jens Winding, se Vinding 2021.

²⁶ For Rasmus Winding, se Ræder 2011.

det afspejler sig i en gammel regnebog. *Koldingbogen* 2008:122-137. Kolding 2008: Kulturudvalget i Kolding Kommune

Oldrup, T. 2007, Poul Jensen Kolding og hans selvbiografi fra ca. 1630, pp. 35-42 i *Koldingbogen* 2007.

Rasch, W., 2004, Om apoteker Hermann Reiminch – hans samtid og efterkommere, *Koldingbogen* 2004.

Ravnholt, A., 1936, Poul Jensen Kolding og hans Slægt, pp. 1-24 i *Vejle Amts Aarbog* 1936.

Rørdam, H. F., 1930, Præsten og Forfatteren Magister Povl Jensen Kolding, Forstander for Herlufsholm, i Kornerup, B. (ed) 1930, *Til Minde om Holger Fr. Rørdam, 1830-1913*: 9-62. Baseret på en upubliceret afhandling af Rørdam (d. 1913).

Vinding, M. 2021a, *Vinding/Winding Slægterne: Et præliminært studie*. Slægtsforskernes Bibliotek.

Vinding, M., 2021b, *Jens Poulsen Winding. En lærd i Odense i 1600-tallet*. Slægtsforskernes Bibliotek.

Vinding, M. 2023a, *Povel Jensen, 1509-1572. Rådmand og Skattemester i Kolding. Hans Liv og Samtid*. Slægtsforskernes Bibliotek.

Vinding, M. 2023b, *Søren Povlsen, 1562-1640. Sognepræst i Egtved*. Slægtsforskernes Bibliotek.

Vinding, M. 2023c, *Iver Povlsen, 1566-1622. Borgmester i København*. Slægtsforskernes Bibliotek.

Vinding, M. 2023d, *Povl Povlsen, 1572-1635. Sognepræst i Kolding*. Slægtsforskernes Bibliotek.

Vogt, S. 1987, Søren Kjær, borgmester og tolder i Kolding, *Koldingbogen* 1987:97-101.